

Tjänsteskrivelse

Datum

2024-09-04

Vår referens

Per-Erik Ebbeståhl

Avdelningschef

Per-Erik.Ebbestahl@malmo.se

Verksamhetsförändring inom Communities That Care (CTC)

STK-2024-351

Sammanfattning

Malmö stads arbete med universell prevention rörande normbrott bland barn och unga har bedrivits inom ramen för preventionssystemet Communities That Care (CTC). CTC har inte implementerats i stadens organisation på de sätt som planerats, och en genomlysning av strukturen har därför genomförts. Utifrån detta föreslår stadskontoret en förändring avseende ansvaret för den universella preventionsnivån och därmed också en verksamhetsförändring inom CTC.

Stadskontoret presenterar i ärendet förslag till förändrad organisationsstruktur och en hantering av de ekonomiska konsekvenserna av en sådan förändring, med syfte att skapa förutsättningar för en utveckling av stadens arbete på den universella preventionsnivån.

Förslaget har remitterats till berörda nämnder och deras yttranden redovisas i ärendet.

Förslag till beslut

Kommunstyrelsen föreslår kommunfullmäktige besluta

1. Kommunfullmäktige överför ansvaret och samordningen av det universella preventionsarbetet rörande normbrott bland barn i enlighet med vad som anges i ärendet, från kommunstyrelsen till arbetsmarknads- och socialnämnden från och med januari 2025.
2. Kommunfullmäktige beslutar att omfördelning om 5,8 miljoner kronor från kommunstyrelsens ram till arbetsmarknads- och socialnämnden inarbetas i budget 2025.
3. Kommunfullmäktige beslutar att kommunbidragsväxling om 780 000 kronor från kulturnämnden till fritidsnämnden inarbetas i budget 2025.
4. Kommunfullmäktige beslutar att kommunbidragsväxling om 780 000 kronor från förskolenämnden till fritidsnämnden inarbetas i budget 2025.

5. Kommunfullmäktige beslutar att kommunbidragsväxling om 780 000 kronor från grundskolenämnden till fritidsnämnden inarbetas i budget 2025.
6. Kommunfullmäktige beslutar att kommunbidragsväxling om 780 000 kronor från arbetsmarknads- och socialnämnden till fritidsnämnden inarbetas i budget 2025.

Kommunstyrelsen föreslås för egen del besluta

7. Kommunstyrelsen beslutar, under förutsättning att kommunfullmäktige beslutar att ge arbetsmarknads- och socialnämnden i uppdrag att ansvara och samordna det universella preventionsarbetet rörande normbrott bland barn och unga i enlighet med vad som anges i ärendet, att utökat kommunbidrag om 1 310 000 kronor till arbetsmarknads- och socialnämnden för universell prevention bland barn och unga, ska inarbetas i budget 2025.

Beslutsunderlag

- Rapport Public Partner - Genomlysning av arbetet med Community that Cares (CTC)
- Remissvar fritidsnämnden
- Fritidsnämnden beslut 240424 § 48
- Remissvar grundskolenämnden
- Grundskolenämnden beslut 240424 § 67 Reservation (S+L+MP)
- Remissvar förskolenämnden
- Förskolenämnden beslut 240424 § 91 Särskilt yttrande (MP+S+L) och (M)
- Remissvar kulturnämnden
- Kulturnämnden beslut 240424 § 50 muntlig Reservation (SD)
- Arbetsmarknads- och socialnämnden beslut Arbetsmarknads- och socialnämnden beslut 240530 § 173 Reservation (M) Särskilt yttrande (SD)
- Remissvar arbetsmarknads- och socialnämnden
- G-Tjänsteskrivelse KSAU 240909 Verksamhetsförändring inom Communities That Care (CTC)

Beslutsplanering

Kommuncentral samverkan 2024-03-22

Kommunstyrelsens arbetsutskott 2024-03-25

Kommuncentral samverkan 2024-05-17

Kommuncentral samverkan 2024-08-09

Kommunstyrelsens arbetsutskott 2024-09-09

Kommunstyrelsen 2024-09-11

Kommunfullmäktige 2024-09-26

Beslutet skickas till

Arbetsmarknads- och socialnämnden

Fritidsnämnden

Förskolenämnden

Grundskolenämnden

Kulturnämnden

Stadskontoret, hållbarhetsavdelningen

Stadskontoret, Ekonomiavdelningen

Stadskontoret, Avdelningen intern ledning och stöd, enheten Ekonomi och styrning

Stadskontorets handläggare

Ärendet

Då Communities That Care (CTC) inte har implementerats i stadens organisation på de sätt som planerats, har en genomlysning av strukturen genomförts. Utifrån detta föreslår stadskontoret en förändring avseende ansvaret för den universella preventionnivån och därmed också en verksamhetsförändring inom CTC.

I föreliggande ärende presenteras förslag till förändrad organisationsstruktur med syfte att skapa förutsättningar för en utveckling av metoden genom att ta lärdom av de synpunkter som framförts i genomlysningen. De förändringar som föreslås innebär också att CTC-strukturen och dess ingående parametrar, sätts i samma kontext som ärendet rörande lokal utveckling och kraftsamlade insatser (områdeslyft) STK-2023-137.

Förslaget har remitterats till arbetsmarknads- och socialnämnden, fritidsnämnden, förskolenämnden, grundskolenämnden och kulturnämnden. Nämndernas yttranden bifogas i ärendet.

Bakgrund

Samhällets brotts- och normbrottsförebyggande arbete för barn och unga kan förklaras på tre nivåer; det som erbjuds eller når ut till alla barn och unga (universellt), inriktat på vissa barn, områden eller grupper med större risk (selektivt) och inriktat på barn som behöver stöd (indikerat). Oavsett nivå behöver det brotts- och normbrottsförebyggande arbetet ofta ske i samverkan mellan flera aktörer, till exempel skolan, polisen och socialtjänsten.

I Malmö stad ligger ansvaret för selektiv och indikerad prevention på arbetsmarknads- och socialnämnden, och ansvaret för universell prevention hos kommunstyrelsen. Det universella preventionsarbetet har bedrivits inom ramen för preventionssystemet Communities That Care (CTC) som förklaras närmare nedan.

En extern utvärdering genomförd av konsultbolaget Ramboll visade på utmaningar kring att kunna påvisa effekter av universellt preventionsarbete. Stadsövergripande

insatser så som exempelvis ”En drogfri framtid” hade ringa eller inga påvisbara effekter, strukturerna att implementera evidensbaserad metodik saknades och det fanns konflikter mellan olika preventionsnivåer. Då det inte fanns etablerad metodik i Sverige sökte staden sig utanför de nationella gränserna. Ett preventionssystem från det amerikanska universitetet University of Washington med fokus på universell prevention – CTC, identifierades. Internationell erkänd forskningen har påvisat goda effekter av CTC för att minska normbrott bland unga relaterat till exempelvis kriminalitet, alkoholdebut, rökning och riskkonsumtion av alkohol.

Anledningar till att det fattades beslut om att pröva systemet i Malmö berodde på att systemet prövats, utvärderats och visat på goda resultat internationellt, samtidigt som det till synes svarade an emot de behov staden identifierat.

Communités That Care

CTC-systemet prövades i ett pilotprojekt (2014) i stadsområdet Öster (Almgården). Därefter fattade kommunstyrelsen i maj 2017 beslut om att i en första fas implementera CTC i fem geografiska områden. Detta har resulterat i att fem utvecklingsledare är på plats i fem områden, områdesteam har etablerats, lägesanalys har genomförts, behov har identifierats, handlingsplaner har skrivits och ett antal insatser och program har implementerats för att möta de identifierade behoven.

CTC-systemet innehåller ett antal kärnkomponenter i form av mobilisering av lokalsamhället (lokala områdesgrupper), datainsamling och analys (baserat bland annat på en skolenkät), datainsamling och analys av risk- och skyddsfaktorer, sökande efter evidensbaserade interventionsstrategier (program), implementering och utvärdering av interventionsprogram och uppföljning. Utgångspunkten är att styra insatser inom universell prevention som är baserad på evidens och därmed undanröja risker för ”gissningslekar” avseende metodval och åtgärder.

Införandet av CTC involverar de flesta av Malmö stads förvaltningar i bred samverkan med boende och verksamma i respektive lokalområde. I ”Budget Malmö stad 2021” går att läsa: ”Arbetsmodellen CTC, Communities That Care, som analyserar riskfaktorer relaterade till barns och ungas livsvillkor som står ut lokalt och tar fram insatser för att motverka dessa, ska fortsätta och spridas till hela staden”.

Trots detta bedrivs arbetet endast i de initiala fem av stadens Malmö 14 så kallade geografiska statistikområden. Orsaken till att fullmäktigebeslutet inte genomförts till fullo skiljer sig åt beroende till vem frågan ställs. Men uppföljningar som genomförts inom de fem områdena av handlingsplanerna visar dock på en god effekt och ett högt engagemang av de lokala områdesteamen.

Uppföljning av metoden Communities That Care

CTC:s skolenkät

Hösten 2023 besvarade 18 653 elever i skolår 6-9 och år 1-2 på gymnasiet CTC-enkäten. Svarefrekvens var 82.3 procent. Totalt 100 skolor deltog. Enkäten mäter bland annat risk- och skyddsfaktorer som är bakomliggande orsaker till problemutfall. Områdesmål följs upp med CTC-enkäten vartannat år.

Områdesmål för problembeteenden

Varje områdesteam har formulerat mätbara mål för problembeteendena alkohol- och narkotikabruk, våld, skolk, kriminalitet, psykisk ohälsa. Dessa mål tar längst tid, 5-10 år, att förändra. Områdesteamen har formulerat mål som de vill uppnå runt 2030. I mätningen 2023 visade datamaterialet en positiv utveckling av flera av dessa mål.

Områdesmål för risk och skyddsfaktorer – bakomliggande orsaker till att problem utvecklas

Av de risk- och skyddsfaktorer som områdesteamen har prioriterat att arbeta med, har 16 av 23 utvecklats positivt vid mätningen 2023. En positiv förändring av en risk- eller skyddsfaktor på exempelvis en procentenhet medför att många barn i området inte längre är utsatta för risk. I området med minst antal barn, område 8 Lorensborg, Bellevuegården finns det cirka 3200 barn, innebär en lägre risk med en procentenhet att 32 barn färre är under risk. Arbetet med analyserna för datamaterialet 2023 pågår fortfarande i områdesteamen.

Insatsmål – följs upp efter avslutad insats

Inom ramen för CTC-arbetet byggs det upp en programbank med effektiva insatser som områdesteamen kan välja från. Som en del i det arbete tas preventionsprogram till Sverige, översätts, kulturanpassas, testas och därefter implementeras i stor skala. Skolprogrammet Höjaspelet och Familjeprogrammet Främja goda val är två program som Malmö tagit till Sverige genom CTC-arbetet.

Insatsmål för Höjaspelet per geografiskt statistikområde (GeSo)

Målsättningen med samtliga program som implementeras i CTC-strukturen är att åstadkomma beteendeförändringar. De pedagoger/lärare som certifierats i insatsen bedöms ha uppnått de av programmet fastställda målsättningarna avseende beteendeförändringar.

Arbetet i de lokala områdesteamen följs upp varje år

I december 2022 besvarade deltagarna i områdesteamet den årliga uppföljningsenkäten. Den som visar att deltagarna i områdesteamen fortsatt upplever arbetet positivt där till exempel 98 procent har ett mycket bra eller bra helhetsintryck av CTC-arbetet och 85

procent av respondenterna tror på CTC som en modell för att skapa goda uppväxtvillkor.

Uppföljning och utvärderingsverktyg för att följa upp arbetsprocessen

Inom CTC finns en checklista som beskriver arbetsgången och som också är ett reflektions- och uppföljningsverktyg för arbetsprocessen i områdesteamen. Verktöget kan också användas för att utvärdera hur arbetet fortskrider. Det är områdesteamen själva som värderar hur väl de nått målen. I resultatet för 2023 kan man bland annat utläsa att utvecklingsområden är ledning, kommunikation, tydligare mandat för deltagare i områdesteamen, samt att en utmaning i arbetet med handlingsplanerna är att det ännu inte finns effektiva program till samtliga prioriterade risk- och skyddsfaktorer.

Övergripande utvärderingar och resultat för program

CTC implementeras idag i stora delar av världen. På europeisk nivå lyfts CTC fram som ett effektivt sätt att strukturera och leverera preventionsinsatser. På EU:s Narkotikabyrås (EMCDDA) databas för "Best practice" bedöms CTC som "Likely to be beneficial" för att förebygga ANDT-bruk och brottslighet (Best practice portal – evidence database www.emcdda.europa.eu)

I EU:s grundutbildning European prevention curriculum (EUPC), som Folkhälsomyndigheten 2023 översatte till svenska, lyfts CTC som en effektiv arbetsmetod. En guide för yrkesverksamma om vetenskapligt baserad ANDTS-prevention (folkhalsomyndigheten.se)

I december 2023 publicerade Statens beredning för medicinsk och social utvärdering (SBU) en rapport som visar att CTC är en effektiv insats mot gängkriminalitet. Forskningen avser CTC-systemet vilket är tydligt i rapporten Psykosociala insatser för att förebygga och minska gängkriminalitet bland barn och unga vuxna (sbu.se)

EFFEKT

Effekt har redan utvärderats i Sverige och finns i EU:s databas över effektiva program (EFFEKT/Örebro/PAS - 'To increase parents' attitudes, norm-setting and monitoring about alcohol www.emcdda.europa.eu).

Höjaspelet

Höjaspelet utvärderades först med en implementeringsstudie som visade att programmet genomfördes som det skulle och att vi fick de förväntade resultaten (Örebro universitet). För närvarande pågår en effektstudie av Höjaspelet vid Lunds universitet. Vid den senaste mätningen av risk- och skyddsfaktorer ser man positiva resultat för skolor och de elever som har fått Höjaspelet samt är tillräckligt gamla för att svara på enkäten.

Genomlysningens rekommendation

Stadskontoret anlätade under hösten 2023 externt konsultstöd för att genomföra en genomlysning av Communities That Care. Konsultens bedömning är att det finns grund för att lyckas med CTC-arbetet under förutsättning att de svagheter som identifierats kring styrning och ledning hanteras.

Konsulten konstaterar att det finns en otydlighet kring kommunfullmäktiges inriktning att sprida CTC till hela staden som kännetecknas av en bristande förankring i organisationen som helhet. Otydlighet finns kring varför systemet ska användas, hur beslutet påverkar nämnder och förvaltningars grunduppdrag och hur implementering är tänkt att genomföras. Genomlysningen visar att detta har, inte minst i de stora förvaltningarna, väckt irritation och ibland frustration.

I genomlysningen framkommer att samordnarrollen, som idag ligger på stadskontoret, enligt utredningen inte ligger i linje med kommunstyrelseförvaltningens uppdrag och övriga förvaltningars grunduppdrag. Stadskontoret har ett tydligt uppdrag att fungera stödjande, men inte från en överordnad position relaterat nämndernas mandat.

Vidare framkommer också brister i hur kommunikation är tänkt att ske inom och mellan olika delar i Malmö stad, om bland annat hur CTC-systemet fungerar i praktiken och vilka behov av anpassningar som finns och är möjliga utifrån nämndernas grunduppdrag. Dessa brister bidrar till förseningar i beslutsfattande och påverkar möjligheten för områdesteamen att åstadkomma resultat.

En av konsultens slutsatser är att en avsaknad av den följeforskning som beslutades initialt, i kombination med att uppföljning delvis hamnat utanför ordinarie uppföljningsprocesser har bidragit till att det finns olika bilder kring vilka effekter som arbetet med CTC har resulterat i.

Genomlysningen slår även fast att det finns arbetsmiljöutmaningar relaterade till avsaknad av en tydlig idé om hur ledarskapet för de lokala utvecklingsledarna skall bedrivas. Detta då dessa arbetsleds från fem olika förvaltningar och processleds från stadskontoret. Omsättning på chefer har också varit hög både för personalen på stadskontoret och för flera av utvecklingsledarna på förvaltningarna.

Genomlysningens rekommendation är att utgå ifrån att det finns en så stor grad av samsyn mellan förvaltningarna kring vikten av de kärnkomponenter och processteg som finns inom CTC-arbetet, men att samtidigt tona ner CTC som formellt begrepp till förmån för att sätta målet och syftet med det universella preventionsarbetet för barn och unga, i fokus.

Utifrån kommunfullmäktiges budgettext ”Arbetsmodellen CTC, Communities That Care, som analyserar riskfaktorer relaterade till barns och ungas livsvillkor som står ut lokalt och tar fram insatser för att motverka dessa, ska fortsätta och spridas till hela staden” är utredningens rekommendation att ändra fokus på det fortsatta arbetet. Det bör mer inriktas på att utveckla ett gemensamt förhållningssätt till att analysera riskfaktorer relaterade till barns och ungas livsvillkor som står ut lokalt, och ta fram evidensbaserade, eller beprövade insatser för att motverka dessa, tillsammans med relevanta aktörer.

För att ytterligare stärka förutsättningar för att det framtida CTC-arbetet ska bli framgångsrikt, rekommenderas vidare att det skapas gemensamma definitioner kring begreppen evidens- och kulturanpassning.

Genomlysningen rekommenderar vidare att ett arbete med styr- och ledningsstrukturer bör ta sin utgångspunkt i överenskomna principer för hur strukturen ska utformas. Dessa principer behöver samtliga förvaltningar som har ansvar för universellt preventionsarbete för barn och unga ställa sig bakom. De behöver utformas så att det kan vara ett stöd i den politiska dialogen, för kommunledningens hantering av utmaningar som dyker upp, och för att lösa ut operativa frågor på tjänstepersonsnivå. Nedan är några exempel på hur denna typ av principer för styr- och ledningsstrukturen kan utformas:

- Malmö stad ska agera samlat för att säkerställa att preventionsarbete för barn och unga sker på samtliga tre preventionsnivåer: universell, selekterad och indikerad nivå.
- Malmö stads arbete för att skapa goda livsvillkor för barn- och unga i staden ska ta avstamp i etablerade system för prevention.
- Lokalt utvecklingsarbete ska utgå från de enligt styrmodellen definierade grunduppdragen.
- Organisering av universell prevention ska ske med fokus på barn och unga.

Utifrån ovanstående förslag på principer för styr- och ledningsstruktur så kan en möjlig organisering av arbetet med universell prevention med fokus på barn och unga se ut som följer:

- Samordnarrollen kan vara i någon av förvaltningarna som har universell prevention och arbete med civilsamhället i sitt grunduppdrag.
- Ansvaret för metodstöd/utveckling och val av evidensbaserade program med fokus på att stärka skyddsfaktorer och minska riskfaktorer kan förläggas på

respektive förvaltning utifrån dess grunduppdrag – med ett tydligt uppdrag att bistå övriga förvaltningar.

- Ansvaret för CTC-enkätens genomförande och datahantering, samt omvärldsanalys kopplat till universell prevention med fokus på barn och unga kan kvarstå som en resurs på stadskontoret.

Stadskontorets remitterade förslag om verksamhetsförändring

I den genomförda genomlysningen har såväl ansvariga chefer i berörda förvaltningar som medarbetare som arbetar inom CTC intervjuats. Resultat presenterades sedan av konsulterna vid ett gemensamt tillfälle där samtliga chefer och medarbetare var inbjudna och en dialog fördes kring slutsatserna.

Därefter har en dialog förts med berörda förvaltningschefer kring genomlysningens rekommendationer och medarbetarnas kompletterande synpunkter. Utifrån detta har stadskontoret föreslagit följande verksamhetsförändring med syfte att skapa förutsättningar för ett utvecklat arbete med universell prevention genom att ta lärdom av de synpunkter som framförts i genomlysningen.

Arbetsmarknads- och socialnämnden har idag ett tydligt ansvar för social prevention på individ- och riskgruppsnivå. Den samlade preventionsarbetet i stadens organisation bör i enlighet med utredningens rekommendationer också omfatta den universella preventionsnivån. Därmed bör även samordningen av CTC ligga inom arbetsmarknads- och socialnämndens ansvar.

Funktionen centrala utvecklingsledare finns nu på stadskontoret. Funktionen har i sin roll gett metodstöd och även haft en samordnande roll gentemot utvecklingsledarna i övriga förvaltningar och regelbundet kallat utvecklingsledarnas chefer till möten för att skapa framdrift inom CTC-strukturen. Funktionen har ansvarat för att säkerställa att CTC-modellen genomförs i enlighet med de krav som specificerats av University of Washington. Funktionen har slutligen utbildat andra organisationer i CTC-modellen i enlighet med den befintliga överenskommelsen med University of Washington. För att på ett tydligare sätt hålla samman stadens preventionsarbete föreslås dessa uppgifter flyttas till arbetsmarknads- och socialnämnden.

Idag finns också ett implementeringsteam på stadskontoret med kompetens om CTC modellen som metod, och kompetens att kunna implementera de evidensbaserade interventionsinsatser (programmen) som finns inom CTC-modellen. Även dessa funktioner föreslås flytta till arbetsmarknads- och socialnämnden för att hålla samman arbetsgruppen.

Den statistikfunktion som idag arbetar med CTC-enkäten, sammanställning och spridning av resultat, finns idag på stadskontoret. Statistikfunktionen föreslås kvarstå på stadskontoret då den omfattar en del av en tjänst som även arbetar med andra samhällsanalyser inom stadskontoret.

Lokala utvecklingsledare ansvarar för det operativa arbetet i de fem geografiska områdena. De håller samman områdesteam med lokala representanter från civilsamhället, näringsliv, föreningsliv och övriga förvaltningar. Inom områdesteamen arbetar de med områdesprofiler och handlingsplaner som baseras på dessa.

Idag finns fem lokala utvecklingsledare, på fem olika förvaltningar: arbetsmarknads- och socialförvaltningen, grundskoleförvaltningen, förskoleförvaltningen, fritidsförvaltningen, och kulturförvaltningen. De har sina respektive arbetsmiljöansvariga chefer i förvaltningen men jobbar operativt på uppdrag som skapas i de lokala utvecklingsteamen och utifrån de centrala utvecklingsledarnas arbete. Funktionen utvecklingsledare föreslås samlas på fritidsnämnden dels då det är en nämnd med ansvar för en förvaltning med ett utvecklat kontaktnät till civilsamhället och med en god geografisk spridning, dels då det finns ett tydligt arbetsmiljöperspektiv för medarbetarna att samla dessa i en organisation för att skapa en tydligare styrning och arbetsledning. I ärende STK-2023-137 föreslås också fritidsnämnden få ett ansvar att samordna arbetet med lokal utveckling.

Sammanfattning av förslag till ny organisering:

- Ansvaret för det universella preventionsarbetet rörande normbrott bland barn och unga och därmed också samordningen av CTC flyttas från kommunstyrelsen till arbetsmarknads- och socialnämnden.
- Sju tjänster, ovan kallade utvecklingsledare och implementeringsteam, flyttas från stadskontoret och organiseras vid arbetsmarknads- och socialförvaltningen.
- En tjänst, ovan kallat analysfunktionen, finns kvar på stadskontoret då den omfattar en del av en tjänst som även arbetar med andra samhällsanalyser inom stadskontoret.
- Funktionen utvecklingsledare med fem tjänster, ovan kallade lokala utvecklingsledare, organiseras vid fritidsförvaltningen vilket innebär att
 - en tjänst flyttas från arbetsmarknads- och socialförvaltningen till fritidsförvaltningen
 - en tjänst flyttas från grundskoleförvaltningen till fritidsförvaltningen
 - en tjänst flyttas från förskoleförvaltningen till fritidsförvaltningen

- en tjänst flyttas från kulturförvaltningen till fritidsförvaltningen
- en tjänst vid fritidsförvaltningen kvarstår vid fritidsförvaltningen
- Förändringen föreslås träda i kraft så snart som möjligt men senast den 1 januari 2025.

Ekonomi

I samband med beslutet 2017 om att införa CTC överfördes medel från kommunstyrelsen till de nämnder som har haft ansvar för utvecklingsledare; arbetsmarknads- och socialnämnden, kulturnämnden, fritidsnämnden, grundskolenämnden och förskolenämnden.

De nu befintliga medlen för CTC-verksamheten föreslås i förslaget flyttas över till berörda nämnder. En sådan överföring av medel görs genom växling av kommunbidraget mellan berörda nämnder för tillämpliga månader år 2024 samt för helårseffekt år 2025. Det som växlas är den budgeterade personalkostnaden, personalomkostnaden samt eventuellt andra för verksamheten relevanta kostnader.

Medel växlas från kommunstyrelsen till arbetsmarknads- och socialnämnden och från arbetsmarknads- och socialnämnden, kulturnämnden, förskolenämnden och grundskolenämnden till fritidsnämnden.

Respektive nämnd har ombetts besluta om kommunbidragsjusteringen i sin nämnd.

Tidplan och beslutsprocess

Berörda nämnder bedriver ett gemensamt arbete med mål att organisationsförändringen kan träda i kraft under hösten 2024. Kommunstyrelsen har delegation från kommunfullmäktige att fatta beslut om verksamhetsförändringar och budgetjusteringar mellan nämnder under förutsättning att nämnderna är överens sinsemellan, men eftersom två nämnder lämnade avvikande yttranden kommer ärendet att hanteras i kommunfullmäktige i augusti 2024.

Samverkansprocess

Då den föreslagna verksamhetsförändringen berör flera förvaltningar hanteras samverkan formellt inom kommuncentral samverkan (KCS). En första information genomfördes i KCS i januari 2024. Information sker sedan i respektive förvaltnings samverkansstruktur. Ett slutligt reviderat beslutsunderlag sammanställs efter återrapportering från respektive nämnd till en slutlig samverkan i KCS i juni. Riskbedömningar ska ske i berörda organisationer innan förändringen träder i kraft.

Remissinstansernas synpunkter

Arbetsmarknads- och socialnämnden

Arbetsmarknads- och socialnämnden ställer sig positiv till föreslagen verksamhetsförändring inom Communities That Care (CTC). Föreslagen organisering harmoniserar med genomlysningens rekommendationer och med arbetsmarknads- och socialnämndens sociala preventionsuppdrag.

Arbetsmarknads- och socialnämnden menar att man idag bedriver en omfattande samverkan inom området barn och unga inom ramen för bland annat SSPF, Trygga barnet, föräldrastöd och rådgivning och ungdomsfält. Genom organisationsförändringen av CTC ser nämnden stora möjligheter att skapa ett sammanhållet arbete kring barn- och ungas uppväxtvillkor tillsammans med berörda nämnder i staden.

Vidare har arbetsmarknads- och socialnämnden inget att erinra mot den föreslagna principen om växling av kommunbidrag mellan berörda nämnder. Utöver medel avseende budgeterade personalkostnader- och omkostnader föreslår stadskontoret även att andra för verksamheten relevanta kostnader ska växlas.

Arbetsmarknads- och socialnämnden vill uppmärksamma kommunstyrelsen på omkostnader, såsom kostnader för arbetsledning och lokaler, vilka uppstår till följd av den föreslagna verksamhetsförändringen. Nämnden menar att rätt dimensionerade resurser är en förutsättning för att nämnden ska lyckas i sitt nya uppdrag.

Arbetsmarknads- och socialnämnden bedömer att en verksamhetsövergång kan genomföras den 1 januari 2025.

Reservation (M)

Särskilt yttrande (SD)

Fritidsnämnden

Fritidsnämnden sig positiv till förslaget att flytta uppdrag och samordning av CTC från stadskontoret till arbetsmarknads- och socialförvaltningen, att funktionen lokala utvecklingsledare med fem tjänster organiseras vid fritidsförvaltningen, att en resurs som analysfunktion kvarstår på stadskontoret samt att befintliga medel för CTC-verksamheten flyttas över till fritids- samt arbetsmarknads- och socialförvaltningen genom kommunbidragsväxling.

Fritidsnämnden anser att man har kapacitet att samla funktionen lokala utvecklingsledare och framhåller i remissvaret de ekonomiska förutsättningar som är viktiga för att nämnden ska lyckas i sitt uppdrag. Nämnden uppfattar dessutom att fritids- samt arbets- och socialnämnden och respektive förvaltningar tillsammans har

goda möjligheter att samverka och organisera lokalt utvecklingsarbete med fokus på barn och unga.

Förskolenämnden

Förskolenämnden ser positivt på att styrningen av arbetet med Communities That Care (CTC) har genomlysts. Förskolenämnden ställer sig däremot negativ till föreslagna verksamhetsförändringar och samt eventuella kommunbidragsjusteringar.

Förskolenämnden saknar en utvärdering av de insatser som hittills har genomförts inom ramen för CTC och anser att dessa måste synliggöras och utvärderas innan en eventuell omorganisering och utvidgning genomförs. Med denna bakgrund så anser förskolenämnden att stadskontoret tills vidare ska inneha det samordnande huvudansvaret för CTC.

Särskilt yttrande (S), (MP) och (L)

Särskilt yttrande (M)

Grundskolenämnden

Grundskolenämnden ser positivt på att styrningen av arbetet med Communities That Care (CTC) har genomlysts. Grundskolenämnden ställer sig däremot negativ till föreslagna verksamhetsförändringar och samt eventuella kommunbidragsjusteringar.

Grundskolenämnden saknar en utvärdering av de insatser som hittills har genomförts inom ramen för CTC och anser att dessa måste synliggöras och utvärderas innan en eventuell omorganisering och utvidgning genomförs. Med denna bakgrund så anser grundskolenämnden att stadskontoret tills vidare ska inneha det samordnande huvudansvaret för CTC.

Särskilt yttrande (S), (MP) och (L)

Kulturnämnden

Kulturnämnden ställer sig positiv till verksamhetsförändringen som innebär en kommunbidragsöverföring med 794 000 kronor från kulturnämnden till fritidsnämnden.

Muntlig reservation (SD)

Skriftlig reservation (V)

Stadskontorets bedömning

Grundskolenämnden och förskolenämnden saknar utvärdering av de insatser som hittills har genomförts inom ramen för CTC och anser att dessa måste synliggöras och utvärderas innan en eventuell omorganisering och utvidgning genomförs. Övriga berörda nämnder ställer sig positiva till förslaget.

Stadskontoret menar att universell prevention går ut på att göra insatser innan problemen uppstår. Stadskontoret ser att en generell utmaning med insatser som avser vara universellt preventiva är att de effekter som avses uppnås ligger långt in i framtiden. Insatserna avser att stärka barn och ungas uppväxtvillkor och sätts in för unga barn, för att de när de växer upp ska ha mindre risk för att utveckla normbrytande beteenden såsom brottslighet, alkohol- och narkotikamissbruk och sexuellt riskbeteende.

Effektmätningar kan därför inte göras innan de barn som genomgår ett program har vuxit upp och kan mätas gentemot en kontrollgrupp. En sådan kontrollgrupp är en grupp barn där man medvetet inte genomför några insatser som kan anses påverka ett generellt problembeteende.

Anledningen till att CTC valts som metod för universellt preventionsarbete är att dessa effektmätningar redan gjorts av forskningsinstitutioner av de utvalda programmen för att dessa ska ses som evidensbaserade. Det finns därför vetenskaplig grund för att kunna säga att de önskade effekterna kommer uppnås om programmen implementeras på ett korrekt sätt och sedan följs. Genom att mäta och analysera risk- och skyddsfaktorer, går det således att uttala sig om det förebyggande arbetets effektivitet, med hög grad av sannolikhet.

CTC har dock vissa omedelbara effekter i lokalområdena beroende på vilka insatser områdesteamen valt att genomföra. Stadskontoret anser att dessa insatser och de omedelbara effekterna bör utvärderas. Därför finns det flera olika uppföljningsverktyg inbyggda i CTC-systemet, som visar om arbetet utvecklas i rätt riktning.

Nedan redovisar stadskontoret en sammanställning av de uppföljningsverktyg som används inom ramen för målkedjan. Dessa är:

- Områdesmål, för problembeteenden som områdesteamen har formulerat.
- Områdesmål, för risk- och skyddsfaktorer, som områdesteamen har formulerat.
- Implementeringsmål för effektiva program.

Dessutom följs följande upp:

- Hur deltagare i områdesteamet uppfattar arbetet.
- Checklistan, med mål och delmål för processen, som visar hur väl processen följs.

Stadskontorets samlade bedömning är att det inom CTC-modellen finns ett strukturerat och pågående uppföljningsarbete som, tillsammans med externa utvärderingar, väl motiverar nyttan med ett universellt preventionsarbete i form av en CTC-struktur. Stadskontoret menar också att med den föreslagna ansvarsförändringen, där den universella preventionsnivån tydligare kopplas till stadens övriga preventionsarbete, ökar tydligheten inom stadens organisation kring preventionsfrågor.

Stadskontoret menar att fritidsnämndens och arbetsmarknads- och socialnämndens farhågor rörande den ekonomisk kompensation bör beaktas. Stadskontoret föreslår därför en ökad finansiering till dessa nämnder från kommunstyrelsens anslag till förfogande.

Stadskontorets slutliga bedömning är att den föreslagna förändringen, i form att överföra ansvaret för arbetet med den universella preventionsnivån och de verksamhetsförändringar som det innebär i enlighet med föreliggande ärende, samt de föreslagna ekonomiska förändringarna, bör genomföras så skyndsamt som möjligt, dock senast den 1 januari 2025.

Ansvariga

Per-Erik Ebbeståhl Avdelningschef

Magdalena Bondeson Sektionschef

Andreas Norbrant Stadsdirektör